

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових ісалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділь і руских свят о год. 6-їй пополудні.

Реданція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 5 ул. Ліндого. — Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавемана.

Рукописи звертає ся лише на попередне застережене. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

У відповідь „Дѣлу“.

Наша стаття під заголовком: «До руских послів» зворушила редакцію «Дѣла» до живого. Орган «сконсолідованих» народців помістив вправді сю статю майже в цілости, годить ся на її зміст, не перечить тамже поданих фактів оскорби руского народу, вдоволеній нашими виводами і потребою скликаня руских послів на нараду, щоби порішити евентуальне їх становиско в державній раді і т. д. Але мимо того не міг орган «сконсолідованих» повздержатись ні від їдких собі питоменних заміток, ні від безпідставних інвектив, щоби остаточно заключити, будь-то акція, до котрої «Руслан» зазиває руских послів, є лише демонстрацією. Орган «сконсолідованих» не вірить своїм очам, що «Руслан» міг написати статю, в котрій радить руским послам завернути (?) з дороги реальної політики, а перейти в опозицію. Він і думає, що редакція «Руслана» перечить сама собі, умістивши побіч зазиву до руских послів другу передову статю, в котрій сказано, що рускі послы державної ради повинні пригадати правици, що єї програмою є переведенє рівноправности всіх народів австрійських і усуненє системи верховодства одних народів над другими. Їдкі замітки і інвективи «Дѣла» ми лишамо зовсім на боці. Они нас не досягнуть. Лише два твердження «Дѣла» опрокинемо, іменно: що евентуальний зїзд руских соймових і парламентарних послів не буде ніякою демонстрацією та що редакція «Руслана» не перечить собі і своїй програмі, наколи покликє правицю до переведеня рівноправности всіх наро-

дів, отже і руского народу в Галичині і на Буковині.

Потреба зїзду руских послів під теперішню критичну хвилю вповни оправдана. Рускі послы мали надїю, що центральне правительство виконає на разі бодай те, о що краєвий соїм упімнув ся в резолюціях до правительства. А дотикали ті резолюції, як загально звісно: 1) заснованя руских паралельних клас при гімназії в Тернополи з шкільним роком 1898/9; 2) установа лекторів при обох краєвих університетах для подаваня практичної науки руского языка державним урядникам і 3) точного виконуваня цісарских постанов і міністерияльних розпоряджень що до уживаня руского языка в державних судах і урядах. Про всі ті резолюції краєвого соїму було центральне правительство в своїм часі повідомлене, а крім сего вручив пос. Вахнянин з ухвали «Славянського христ.-народного Союзу» гр. Тунови по закритю XIV. сесії ради державної пропамятне письмо, в котрім звернув увагу правительства на потребу як найскоршої полагоди сих резолюцій.

Ані одної з сих ухвал краєвого соїму не виконало доси центральне правительство, не виконало і постуляту буковинських руских послів, що домагали ся заснованя рускої учительської семинарії в Чернівцях, на що також звернув увагу шефа кабінету пос. Вахнянин в згаданім пропамятнім письмі.

Се поступованє центрального правительства — признасть і «Дѣло», — змушує руских послів до серйозної наради і до обдуманя средств, яких треба ужити, щоби справу посунути на перед. Се ясне як сонце, а об'єктивний чоловік зрозуміє,

що не хто другий а в першій лінії рускі послы суть обовязані діло се взяти в свої руки і довести до доброго кінця, тим більше, що виконаню соймових резолюцій не стояли в дорозі ніякі бюджетові труднощи. Краєві власти шкільні уладили діло так, що заведенє першої рускої паралельки в Тернополи не коштувало ні зломаного шельога, а на лекторів руского языка при обох університетах потрібно було лише мінімального покритя.

Чи в виду тих фактів евентуальний зїзд руских послів можна назвати демонстрацією? Або чи можна тут балакати, будь-то рускі послы прийняли ся за політику «сконсолідованих» народців? «Дѣло» дурить себе і своїх читателів.

Рускі послы мають рахунок і з соїмом краєвим і з краєвим правительством. Се вказано в дотичній статі «Руслана». Рахунок сей обіймає в часті справи національної натури, як: виконуванє існуючих розпоряджень в користь прав языка руского в прилюднім житю; в часті економічної натури, як: організація кредиту селянського і спілок хліборобских. Чи ж для справедливої і успішної полагоди сих пекучих справ не потреба наради руских послів, тим більше, що краєвий соїм може зібрати ся вже в падолисті? Чи се опять демонстрація, чи може самодурство редакції «Дѣла»?

А вже-ж найцікавіше твердженє «Дѣла», мов-то «Руслан» станув в суперечности сам до себе, звизаючи правицю до ясного поставленя в раді державній kwestії переведеня рівноправности всіх народів австрійських. Уступ з статі, в котрій ми діткнулись сего питання, гласить: «По нашій гадці, парламентарна більшість не

15

За батькову вину.

Святочне дідове оповіданє.

Написав Олександр Катренко.

(Дальше.)

Засвітили і тихо, нечутно, бо ті два були босі, увійшли до Лапоткінова. Опанас Іванович за ними наче й не сам йшов. Ніби його з переду хто тягнув, ззаду-ж хто штовхав силою. Наче хто передвигав його ноги.

— Починаймо з цього! — приказали ті, киваючи на візницю і додаючи: — Той підожде. Добре підлагоджений; не вчує. Нумо, разом, насїдай! — і раптом навалили ся на нещасного.

Накинули йому на голову подушку, захоплену догадливим розбишакою з тієї горниці. Один сїв на подушку, другий вхопив за руки, а Опанасови Івановичови припало ноги придержувати. Бідолаха заметушив ся, вириває, силкуєть ся ногами дригати, але дармо, не такі мастаки біля нього пораяють ся; їм, видно, не первина вже. Не дали навіть і пикнути йому. Ледві, ледві почув ся задавлений подушкою, глухий не то репет, не то стогін. Далі незвичайне, довге хрипінє — й край. Стих покійник мученик, здригнув ся, потяг ся, раз і в друге, витягнув ся і заспокоїв ся. На віки заспокоїв ся. З цім було скінчено. Покинули його. Побрали ся до Лапоткінова, але з ним ще легше й швидше справили ся; він і не борювався навіть. Але що

счинило ся з Опанасом Івановичом! Гляньте тільки на нього! То не хотів, а це покоштував клятий крові і прокинула ся у ньому, до сього часу там десь у середині приспана, хижа, страшна, ще страшійша справжньої звірюка. Лютим він став. Здаєть ся сила-б його, то він й за товаришів би взяв ся. Зробив ся якимсь несамопитим, навіть божевільним. Аж загарчав, як собака, кивувшиєсь одинцем і насївши на купцеву голову. Оскаженів ввесь, й помочі навіть не треба було йому від тих ніякої. Сам почав, сам давив, сам і держав, сам і скінчив. Один вправив ся, роблячи те страшне діло з якимсь пекельним смаком. Аж товаришів своїх здивував. Ті, бачучи таку скаженість, не мали сили вдержати ся, щоб не похвалити його:

— От молодець, так молодець! В старовину був першим усюди й тепер не схивив! «Исполать тебе Афанасій!» Хоч зараз за отомана, то годиш ся! Не споганить, ні. От так, Афонька! Спасибі! Розхвалювали вони його, рвучи тим часом на мерцєви одїж, обшукуючи його і вибираючи з кишень все мало-мало коштовне.

Опанас же Іванович тільки стояв і люто, опасно люто, з валитими кровю червоними очима, скаженім, божевільним поглядом дивив ся на них.

— Ось і гроші! Бач, куди товїга їх запроторила! По всій чинарці під підкладкою зашити...

Розпанахали й підкладку ту і витягли силу бумажок по сто рублів кожна. З запалу розби-

шаки й не туди то і не кинули ся, що тут є й свідок їхнього вчинку.

Вподовж всього часу душоубства шумлява хоч і не була дуже бучна, але все таки існувала трохи і мусїла сполохати міцний Миколкин сон. Прокинув ся він і у перші хвилини з просоння не зміг нічого втямити з того, що перед його переляканими, широко отвертими очима діяло ся. Постеріг він тільки, що воно щось робить ся непевне, незвичайне. Щось таке, якого досі ніколи не доводило ся йому бачити. Вздрів він силкуваня того нещасного купцевого візницї, чув єго смертельне хрипінє. Нічого не пропустили ні пильнуючі його очі, ні полохливо-чутко насторожені уха. Але й тоді, як душоуби покинули того, він ще гаразд, до діла не тямив всього. Коли-ж батько скажено насїв на купцеву голову і як почали його вже вони давити, тоді тільки вже він і то більш догадав ся, ніж зрозумів. Скоїло ся звичайно з ним таке, що зробило ся би й з усяким у такій пригоді і не з таким малим, але хоч би й з зрослим. Пірнула його душа у пятки. Перелякав ся він неввимовно, трусить ся. Прикипів до свого ослинца і не ворухнет ся, скамянїв. Дав ся він у знаки душоубам тоді тільки, як ті метнули ся до столу, за котрим він сидїв, лічити гроші. Вздріли вони його і у свою чергу остовпіли. Ті обидва збурили ся за можливість доказу свому вчинкови, а Опанас Іванович ще до того й від несьвітського сорому і від може вже і тепер сидячого у синові, засуду на нього. Богато, вельми

може змінити свого давнішого становища. Она стоїть при рівноправності всіх австрійських народів і з сего становища не лише не сьміє зійти, але повинна єго навіть точнійше зазначити. Се лежить в інтересі правниці, як не менше в інтересі самої держави. Провідною ідеєю обох може бути лише рівноправність національна і переведення її у всіх коронних краях о мішаним населено. Без переведення рівноправності неможливий внутрішній мир. З гегемонією народів над народами треба вже раз радикально покінчити.

»Дьло« навело дословно сей уступ і вивело конклюдентно, що в тім уступі ми негуємо самі себе. Льогіка! — якої мало. Але »Дьло« уміло собі поради, додавши з своєї сторони, що »Руслан« домагає ся від правниці автономії країв коронних, себ то зданя Русинів на ласку Поляків. Чи совісна така полеміка? — питає се лишаємо отвертим.

Отже-ж — кінчачи відповідь »Дьлу« — констатуємо, що рускі послі з'їдуть ся на нараду не для пустої демонстрації, а з обовязку дбання о права руского народу. Демонстрації лишаємо »сконсолідованим«.

Товариство руских письменників.

(Конець.)

Кілька слів — пише д. Мурава в своїй статі в »Буковині«, — не завадить кинути про часопис письменників. Яка подобала би? Чи літературна по розуміно загальному? Ні! Мені представляє ся она яко малий тижневник, хоть би в обемі одвіського аркуша, де молоді пробували-б сил, а старші деколи містили малі річи великої артистичної вартости, — такий контраст дає наглядну науку а разом контролю руху літературного. Бібліографія докладна з коротким змістом творів; оцінка річева чи то книжок видрукованих, чи ново виступаючих авторів, що заміщують свої письма по часописах, — все в рамках стиснених, форма і вид часописи найзвичайніший. На разі пренумерата низька два зр. на рік, щоби і ученик спроміг ся і найбіднійший зарібник. Нехай буде і бібула — щоби послужила задачі, а задача: служити тільки членам товариства яко цемент сполучаючий тісно дрібні одиниці.

Коли-ж говорю о цементі — то заговорю вже і о виділі товариства. Виділ се душа кожного звязку; — у нас багато товариств хиріє через дурний або не дібраний виділ.

Не знаю, чи в других народів водить ся так як у нас при закладаню товариств.

Але в нашій Рутені звичайно буває ось так: На зборах пропонує значнійша одиниця суму значних одиниць до виділу без огляду на се, чи сї одиниці хочуть бути виділовими, чи годні сповняти діло виділових, — чи они яко виділові других товариств може приходять в су-

перечність з новим товариством... Збори приймають рукоплесканіями, хоть би хто випрашав ся — і — скінчило ся! Тепер показує ся хиба не одна: виходять кваси... часом і ворогованя і розлад і застій цілковитий. Се не вадить голосити »ubi et orbi« про розвій товариства!

Виділ товариства письменників має складатись з людей не перетяжених працями, охочих до жертвованя, а не покванних до образи, бо-ж то письменники дуже свободолюбивий народ, а надісе палкий!

До виділу не повинні входити редактори — крім редакторів часописи Товариства. Чому? Річ ясна! Суперечність погляду у товариства і редакції часописи своєї — до погляду редакції других на якусь дану річ є можливою — і частенько лучає ся якась оборона товариства? Чи-ж не стане товариство нічим, если-б єго заступала друга редакція при суперечних поглядах?

Надто у нас фахові літерати і редактори — бувають мучениками праці — ad absurdum! Якже ж годні вони повести діло при таких перетяженю?

А вже-ж ніколи не накидати нікому тягару виділового, хто випрошує ся. У кожного є своя причина хотіти, чи не хотіти; годі всім класти як на лопаті: Чому? Хочє? добре! Не хоче? також добре!

На конець радив би я таке: перестаньмо кивати головами як качки: так! так!, коли наша думка говорить ні! ні! З такої муки не бувають паланчики.

З такої муки хвороба непотизму, автократизм з цілою гнилею, і в нас за пазухою... Памятаймо на наші похибки, не жахаймо ся заглянути на наші хвороби — а борше вернемо ся до здоровля. Здоровле народне — дає величаву роботу народну! Щирим людям — щире »помагайбіг«!

Ми дали місце гадкам буковинського писателя, а свої уваги що до товариства письменників лишаємо до другого числа.

Німецька irridenta.

Минувшої неділі в Плявен, в Саксонії, відбуло ся торжество з нагоди ювілею побіди німецького оружа під Седаном. Торжество мало ціху пангерманської демонстрації. Австрійські Шенереріявці вирушили громадно на се торжество а з опозиційних послів брали там участь послі Барайтер, Вольф, Іро, Райнігер і Гофер. Німецькі справозданя з того торжества дуже дискретні, але і они говорять сяжневими буквами. Тому німецькому торжеству побіди — говорить ся там — надано новий зміст. Бо не лише, як до тепер, згадувано про велике діло зпід Седану і про героїв німецької держави, але положено головний натиск на предстоячі завданя, які має сповнити німецькій народ; все-німецька думка була душею нинішнього торжества. Офіційльне, седанське торжество відбу-

ло ся, як звичайно, дня 2. с. м. В наслідок дипломатичних переговорів межі австрійським а сакским правительством наказано властям і публичним урядам, щоби не брали участі в демонстративнім торжестві. За те одушевляло ся нині тим більше горожанство міста Плявен. Вже з вїшности можна було се пізнати по виставлених горугвах та прикрасах на домах; певно, що жадного дому не мож було вглядіти, котрий би не пристроїв ся в чорнобіло-червоно або чорно-червоно-жовті хоругви. Також і з держави німецької прибуло незвичайно багато учасників, але особливо численна була участь Німців з Австрії. Торжество розпочало ся ще вчєра товариским зібранєм в двох великих але мимо того цілно заповнених саях. Нині рано розбудила день музикальна пригравка. Від год. 7. витано гостей на залізничім дворі. З Аш поїзд украшений дубовим листєм і чорно-червоно-золотими фанами, привіз коло 600 учасників. Зараз опісля надїхав особній поїзд з Хебу а привіз в 30 вагонах понад 1000 учасників. Оклики »Heil, heil« і пісня »Deutschland, Deutschland über Alles«, котрої текст австрійські Німці уміють, як здавало ся, далеко ліпше, ніж Німці-Прусаци, гомонїли на знак почитаня і братерства. По торжественнім вїзді до міста, відбуло ся прикрашенє памятника цїсаря Вільгельма, що стоїть трохи дальше від міста у чудово урядженім парку. Стало ся те при коротких промовах. Прехороші вінці зложили між иньшими німецькі націоналі з Аш, з околиць Хебу та від все-німецького союзу. Коло 11 год. рушив торжественний похід. До него прилучило ся багато місцевих і всі замісцеві гості. Тутешне товариство австрійських Німців урядило величавий вїз з мешканцями хебських околиць в їх національних уборах. Загальне вражєне торжественного походу було імпонуюче. Але найкрасні і найвзнесенїші хвилі були підчас складаня вінців на памятнику борців та на памятнику Бісмарка. Основою всіх тих одушевляючих бесід, які виголошено при тій нагоді, було приречєне незломної вірности для німецького народу і бісмарківського духа. Посол Гофер з Хебу підїє особливо сю обставину, що герої з року 1870/71 бороли ся за славу цілого німецького народу. При памятнику Бісмарка письменовець Тінс з Аш зложив обїт, »що в душі усоншого героя хочемо витрєвати з вірністю на висунєнім становиску«. Он на що перемїняли австрійський патріотизм наші німецькі опозиційники!

Н О В И Н К И.

— Фреквенция молодежи в руских народних школах у Львові представляє ся в цифрах ось як: До 4-класової жєньської взірцевої школи або так званої школи вправ в ц. к. жєньській учительській семінарії вписало ся загалом 80 самих Русинок, а іменно: до I. класи під проводом п. Йосифи з Федаків Паньківської 16, до II. класи під проводом п. Варвари Литинської 21, до III. класи під проводом п. Ольги Барвінської 21, а до IV. класи під проводом п. Ольги з Дубчанських Георгєрової 22 учениць. — До 4-класової мужєської взірцевої школи або так званої школи вправ в ц. к. мужєській учительській семінарії вписало ся загалом 120 самих Русинів, а то: до I. класи 33, до II. класи 24, до III. класи 26 а до IV. класи 36 учеників. — До 4-класової міської мішаної школи імени Маркіяна Шашкевича вписало ся разом 130 дітїй, а іменно: до I. класи під проводом п. Ванди Калиновичівної 29, до II. класи під проводом п. Івана Гамоти 32, до III. класи під проводом п. Марії Сьвірчинської 31, а до IV. класи під проводом п. Мих. Бандуровича 38 хлопців. — До I-ої взглядно V. класи рускої виділової школи вписало ся вже 32 самих щирих Русинок. Отже всіх дітїй в народно-руских львівських школах є сєго року вже 362.

— Про сучасне положєне українського театру пише Гр. Коваленко в »Літер.-Наук. Вістнику« зовсім не веселі вїсти. »Колішні великі сили українського театру подїлили ся і помалу зникають. А на їх місце лізуть переважно »безталанні«, неосвїчені, некультурні діячі, що їх спокують добрі заробітки і добра слава попередних діячів. Они зовсім не розуміють, за що то громада так любила тих діячів і взагалі український театр. Они і не догадують ся, яка то культурно-національна місія лежить на нашому театрі. Хоч они звичайно ходять в українському убрані, а проте лають »українофілами« усіх тих, хто виявляє хоч маленьке розуміне

богато у ту мить, у одну мить пересногувало ріжних невимовно вразливих почуттів у голові душогуба-батька. Побачивши сина, відразу він переїначив ся, як переродив ся; знов з звіря зробив ся людиною; людиною, без краю, палко кохаючою жінку, свою єдину дитину й пуще смерти не бажаючою через те виявити ся перед ними таким, як він є з його минулим. А тут ще і це сьогочасна, тільки що вдїяє, як на долоні тепер перед ними. Тепер не втайш і не сховаєш ся. Було того більш ніж треба, щоб однієї малої хвилини перетерпіти мук за десять років, та таких пекучих, таких певтерпних, яких йому ще і не доводило ся коштувати.

— Що тепер буде!? Що вони?! як вони тепер до нього?! Як він їм, як вони йому дивити муть ся у очі?! — пекли його огнем, швидко сновигаючи такі і багато ічих схожих думок.

— Що це!? Хто це!? — прокинув ся від переляку якийсь з тих двох.

— Я не знаю, — не менше сколочений, відповів другий.

— Ну, то чоґож дивити ся, більш ніяк, як нумо швидче й його! Один тому час, що батько в плахті, а безпечнійш буде, — поклав знов говіркий перший і по цїм слові намірив ся вже й до діла брати ся.

Тут Миколка, почувше таке, аж не стямив ся. Безоборонна, невинна смерть отверто, очевидячки зазірнула єму в самісінькі вічі. Цїлком обхопило його таке почуттє, яке буває хиба послїдньої хвилини у потопуючого, або у того, що почув вже холодне ножеве жало на своїй горлянці. Через край сповнив ся він пекучою безвадїйностю на спасінне хоч яке небудь. — »Обороняти ся! — мелькнуло було у нього. Але як? й що може воно, дитина зробити проти них? Тікати треба... ні сховати ся... — і, як оком моргнути, зірвав ся хлопець з ослїнца і миттю швидче швидкого пірнув під стіл. Пірнув і оголосив відтіля кімнату благим матом-плачем:

— Я не буду, я не буду, не бу-у-у-ду!

Опанас Іванович аж застогнав від того репету. Заступив стіл і вкупі й грізно й прохаючи крикнув:

— Що ви! що ви! Ні, ні, не руште, не займайте, вгамуйте ся! Це мій син, син мій! — І знов з його широких, здорових, як у вола грудий, силоміць вирвав ся тяжкий стогін.

Дальше буде.

нашої справи і прихильність до неї. Граючи на сцені, они як мога пильнують догодити некультурній частці громади, плигаючи під етелю або викидаючи такі «коліяця», що гидко стає. В поруч із ними ідуть і новітні «драматурги». Їх тепер розвело ся не менш, ніж таких самих славетних товариств театральних. Написати драму чи оперетку, — се річ дуже проста, се нам «наплевать». За основу можна взяти якесь нещасне коханє, нахати туди пісень, скоків, п'яниць, дурників, нюхарів, — ось вам і несагогова! А то ще пішли в моду чорти, відьми, вовкулаки, — невжеж вам і сього мало? Але громада чогось стала байдужою до нашого театру; невже їй мало усього отого страхіття? Можна ще чого нахати... Ні, панове драматурги! Хоч як збивайте з пантелику громаду, а всеж низький настрій і розвиток діячів театру не піднесе настрою громади, не викличе співчуття і зворушення, і не заохотить людей до театру... А тимчасом красні п'єси відсуюють ся, викидають ся, красше товариство стало трудно вдержати, раз через велику конкуренцію, а вдруге через зіпсованє артистичного смаку і чуття у громаді».

— **Духовна місія** під проводом оо. Василя бідбує ся в Годовичах, пов. стрийського, на днях від 10. до 22. вересня с. р. заходом місцевого пароха.

— **Польський центральний комітет виборчий** для всхідної Галичини відбуде засіданє дня 12-ого вересня для оговореня справи вибору з V. курії повітів: Богородчани, Городенка, Коломия, Косів, Надвірна, Снятин, розписаного по причині резигнації крилош. о. Гробельського.

— **Священничий ювілей архієпископа Ісаковича.** Вчєра, в четвєр, відбуло ся у Львові торжество 50-літнього ювілею священства загально поважаного вірменського архієпископа Ісаковича. На цвинтарнім подвір'ю вірменської катедрі о 9-ій рано заройло ся від депутатий, учасників обходу і товши народа. Чєхи з прапорами утворили шпалір, куди перейшов достойний ювілят, окружений капітулою, до катедрі і відправив Службу Божу. Хор «Лютія» відсїпывав літургію Гунода. По богослужєню відбуло ся дальше торжество в пристроєній сали ратушевої. По впровадженю ювілята «Лютія» відсїпывала кантату Моцарта, а відтак промовив взнеслими словами президент міста др. Малаховський, предкладаючи архієп. Ісаковичеві адресу з 30.000 підписів. Потім слїдували ще дві промови, а вкінци забрав слово достойний ювілят і дрожачим зі зворушення голосом дякував бесїдникам за обяви поважаня а небесам, що єго «нищого» винесли на високе становище князя костела. Любов Бога і любов ближнього, то були єго засади, котрі позискали для него загальну симпатію і поважанє у людей. «І буду дальше молити ся, щоби закінчили ся спори і непорозуміня межі братними народами, щоби Русь і Польща помирили ся і то на основі католицкої Церкви. А коли сильна віра проникне серця Русинів і Поляків, тоді устануть спори, а запанує єдність і згода». Достойний ювілят закінчив свою промову загальним архієпископским благословєнем. Торжество довершилось відсїпыванєм кантати.

— **Оповіді.** Газета Львівска оповіщує розписанє публичної ліцитації на роботи підторові, надторові і на будинки для шляху залїзниць державних Стрий-Ходорів. Дотичні офєрти належить внести до ц. к. Міністерства залїзниць у Відні найдальше до 20. вересня 1898. Услївля як і проєкти можна переглянути в Міністерстві залїзниць департамент 18, або також в бюрі у праві будовою у Львові.

— **По чім пізнати артикули п. Будзиновского в «Дїлї»?** Сли читатель найде в статї сконсолїдованого органу слова: худоба, свиня, воловода, собака, осел, малпа і т. д., то се певно плід ума п. Будзиновского. Автор, совістний ісповідник теорії Дарвіна, з любовістю згадує своїх антепатів. Се прикмета стилю емеритованого радикала. Сли в иньшій статї найде читатель епітети: сервіліст, льокай, зрадник, мамелюк, запродаєць і т. д. — то тоді справді не знати, чи се плід фантазії п. Будзиновского, чи двох иньших сотрудників «Дїла», котрих прїзвища починають ся від букви Б. Совістний критик, що радби точно означити, хто з тих трєх панів написав статю, мусів би ще слїдити, чи в нїй пробиває ся повна анемія, чи гістерія, чи цинїзм?

— **Огні.** Страшний пожар навістив дня 5. вересня село Торговицю, пов. товмацького. Огонь вибух в саме полудне і в двох годинах при сильнім вітрі пів села стануло в огні. Шкода переходить суму 60.000 зр.; а більше як 100 родин остало без кусника хлїба і даху, бо всі сєгорічні збори згоріли. — Дня 15. серпня с. р. счинив ся з невідомої причини в церкві в Хо-

довичах при бїчнім престолї огонь і ушкодив напрєстольний образ та часть стїни.

— **Напад «обещиків».** В недїлю з 4-го на 5-ий вересня около 2-ої год. по півночі сидїв в крамниці в Козинї, повіта скалатского, австрійський жандарм і розмовляв з двома властителами сєї крамниці — Дмитром Яковов і дяком. Нараз війшло до крамниці двох російських «обещиків» (жовїри російської граничної сторожі), котрих жандарм хотїв арештувати за те, що війшли узброєні. В тїй цілі вислав жандарм одного з властителїв крамниці по війта, щоби арештованє, відповідно до приписів, відбуло ся в єго присутности. Тимчасом, не чекаючи на війта, один з обещиків згасив свїтло і добувши шаблї, зачав бити і калїчити жандарма, а відтак вискочив через вікно. Щоби уратувати товариша, котрого держав другий властитель крамниці, почав обещик з двору стрїляти до комнати. То помогло. Перестрашений дяк пустив обещика і сєй разом з своїм товаришем утекли за границу.

— **Пригода на границі.** Дня 4-го вересня два служачі каноника кс. Пєкосїнського з Лежайска, Яков Чиж і Франц Штелига вибрали ся через Сян, щоби оглянути приходске поле по другім боцї ріки, за границєю. Укриті в падбережній гушавинї дістали ся на другий бїк. В тїй хвилі явив ся російський «обещик», а на єго вид оба Галичани зачали утікати. Тодї російський стражник вїзав їх три рази, щоби станули, а коли то не помогло, зачав стрїляти. Першій вистрїл хибив, другий ранив тяжко Чижє в лице, почім та сама куля перейшла Штелизі через руку і бїк. Смертельно раненого відвезено до поблизької церкви, де той привявши св. Тайни віддав духа. Чиж дістав на цїле житє на лиці шрам від хроброго зацїтника границі.

— **Жертвою пожого** упало містечко Маків, в губернії ложинській, в Росії. Огонь вибухнув рівночасно в трєх сторонах, підчас коли майже цїле населєне було в сусїднім селї на відпустї. Другого дня з цїлого містечка остали лише згаріща. Уратовано лише костел з плебанїєю. В огні згинув маляр Шиманський, котрий з самопожертвованєм кермував ратунковою акцією.

— **Загадочний злочинник.** Перед тижнем в місєцевости Вішав на Моравї, до тамошного учителя музики зголосив ся якийсь молодий чоловік і хотїв у него замешкати. Не хотїв однак виявити свого імені і прїзвища. Господар не мугучи позбути ся непрошеного гостя спровадив жандарма. Тодї незнакомий вистрїлив двїчи з револьвера і положив трупом господаря, а жандарма тяжко ранив. Сам утік кудись, так що всякі гляданя за ним були безуспїшні. Оноді вечером явив ся в одній відєньській кавярні якийсь молодий мущина. Їв і пив богато, а відтак заявивши, що не має при собі готївки, вїзав кельнера, щоби пішов з ним до єго помешканя, а там одержить відповідний застав. Пішли отже разом і дома незнакомий гїсть дав кельнерови револьвер, а сам вийшов з комнати і кинув ся до Дунаю, що пливув понїд дїм. З предметів, які найдено в мешканю незнакогого, переконано ся, що то був сєй загадочний убийник з Вішав.

— **Новочасною Абдерою** можна би назвати одно малє містечко над морєм в Ірляндії. Немовїрна подїя, яка там лучила ся, свїдчить, що щось подібного як Абдера або Тараскон існує не лише в буйній уяві поєтїв. Стало ся там, що одна молода дама, проходжуючись на побережю і зриваючи цвїти, похилила ся завадно, втратила рівновагу і упала в воду. Не умїючи пливати, почала тонути. Але на вї крик прибіг над берег якийсь молодий мущина і кинув ся в воду, щоби ратувати нещасну. По довгих намаганях удало ся єму дістати ся на берег разом з уратованою. Та ледви станув він на твердїй суши, приступив до него поліцаї і вказуючи на таблицю, умїщену над берегом, сказав поважно: «Чи ви не знаєте, що тут купати ся не вільно?» і вїзав обоїх на поліційну інспекцію. Молоді люди здивували ся в першій хвилі і хотїли сторожеви публичного порядку вияснити, о що ходить. Нічо не помогло. Мимо протестів мусїли удати ся на поліцію. Думали, що бодай там по вислуханю пустять їх без перешкоди. На жаль так не стало ся; їх оправданя не увзгляднено і засуджено обоїх на грошеву кару. І так лицарский молодець, замїсть одержати медаль за уратованє людского житя, мусів заплатити 40 шилїнгів гривни за себе і за вратовану даму.

— **Із статистики Відня.** Після виказїв чотирнайцятого щорічного статистичного виданя, чилив Відєнь в 1896 році 1,600.000 мешканців. Весїль заклочено в тїм році 15.202, дїтий родило ся 41.579, умерло 17.967 мужчин і 16.165 жен-

щин. В наслідок самоубийства умерло 429 осіб, а в наслідок нещасних случайв 441. Найчастїшою причиною смерти була «відєньска недуга» т. є. туберкули легких, на котрі померло 3.777 мужчин і 3090 женщин. В 381 народних школах, які існують у Відні, побирало науку 170.110 дїтий. Жолудок Відня величезний. В різницях убито 1896 року 253.358 штук рогаатої худоби, 21.930 коний і 82 ослів. Число проданих безрог виносило 480.132 штук. В великій торговици продано 13,206.369 клг. волового мяса, 1,308.222 клг. телятини, 620.657 клг. баранини і 3,474.445 клг. вєпровини.

— **Померли.** О. Ігнатий Юхнович, парох Самолусковець, дня 6. вересня в 82. році житя. Покійний пробув на своїм місци весь час священства і виставив нову хорошу церкву; — Антїн Черни, старший радник дирекції скарбу у Львові, дня 2. вересня в 72. році житя.

Телеграми.

Відєнь, 9. вересня. Заповіджена конференція чєских послїв в справі ситуації відбуде ся дня 18. с. м.

Прага, 9. вересня. Управа молодоческого сторонництва видала «інформацію» про теперїшнє політичне положєне. Обговорює послїдні конференції міністрїв і заявляє переконанє, що через німецьку опозицію рада державна викаже ще раз свою нездїбність до жадної працї. Чєхи не згодять ся на жадні уступства, а коли-б правительство хотїло знести язикові розпорядженя, Чєхи приступлять до найзавзятїшої борби.

Порта Вєстфальска, 9. вересня. Підчас галєвского обїду цїсар Вільгєм виголосив такий тоаєт:

Дякую за признанє провінції, що змаганя мого правительства не цїлком зістали без успїху. Маю надїю, що менї поведе ся утворити такі відносини, особливо для рїльництва, що можє буде зі спокоем очікувати відрадної будучности; маю надїю, що всі великі круги продуктивного житя вітчизни так получат ся зі собою в рівних частях, що їх мугучність і розвій будуть заєвнені. Можливе се тїлько тогди, коли будемо стремити до розвою серед спокійної, незаколоченої працї під охороною мира. Але нема лїпшого способу заєвнити мир, як приготованє, охоче до борби, німецьке війско (schlagfertiges, kampfbereites, deutsches Heer), яке з радостию подивляти, в декотрих єго частях, ми як раз тепєр мали нагоду.

Дав би Господь, щоби ми завсїгди могли сторожити над миром свїта з тим віколом не ступлєним, завсїгди добре удержаним оружєм: тогди і вєстфальський мужик мїг би спокійно класти ся спати. Підношу мою чашу і пю на благо вєстфальської провінції. Нєхай живє!

Царгород, 9. вересня. Рапорти генерал-губєрнатора Крєти і адміралїв потвєрджують вїсти про кроваві випадки в Кандії. Конзуляти англїйський, німецький і американський спалєні. Конзулі схоронили ся на поклад воєнного корабля. Підчас боротьби в містї утратило житє 60 англїйських жовнїрів а більше ніж 200 Турків і башибожукїв. Християни схоронили ся на кораблї, але і їх згинуло богато. Шкоди від огня величезні. Перед Кандією находить ся тепєр 10 воєнних кораблїв.

Льондон, 9. вересня. Times доносить з Кандії, що при бомбардованю міста згинуло 800 християн. Решта схоронила ся на італїйскї воєнні кораблї. Християнське населєнє з околиць Канєї і Сфакиї збрїють ся і хоче іти на поміч до Кандії. Адмірали постановили жадати безпроволочно розброєня башибожукїв.

Париж, 9. вересня. Вчєра вечером появили ся особні додатки до двєвників з вїстями про самоубийство Естергазого. Перед мешканєм Естергазого громадили ся товпи публики. Звїдки-інде доносять про утечу Естергазого; иньші оповїдають, що він переховує ся в Versailles. Слїдчий судя зладив до Естергазого завїзванє до суду в справі скарги, яку вніс против него єго свояк. Естергази не ставив ся на те завїзванє і тепєр мають видати розказ арештувати єго.

Веснянки

прищики, утробні плями вигубляє успїшно в дуже короткїм часї, від давна випробований

Creme Iris

161 50-? Д-ра Whytt'a

Цїна слоїка з приписом ужитя 80 кр.

Тїлько правдивї з підписом Д-ра Whytt'a.

Головний склад в аптїці

164 197-?

Жигм. Рукєра

під «Срібним Орлом» у Львові.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовлення і посередничить в закупівлі:

Світло церковне

впрост з фабрики Іа по 70 зр., Іа по 64 зр. за 100 кіл. лосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку лосо місце продукції.

Зі складів висилає: **КАВУ** по 5 кіл. посилах почт. в ціні по: зр. 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко **ВИНО** в 5 кіл. барилках по зр. 3—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. — Інші товари по умірених цінах. 76—?

Артист.-літературні Новини

виходять квітками величини 5—7 печатних листів. Зміст: беллетристика і поезія, оригінальна і перекладана. Програма в заголовку: сильніше уважливості артистичного викінчення навіть найбільш тенденційних творів, — артизм у змісті і формі.

Кн. І. В. Щурат: «Мої Листи (поезії)». — Кн. П. Едгар По: Новелі (в перекладі Ів. Петрушевляча).

Ціна книжки з пересилкою: 1 кор.; оздобно оправної 2 кор.

Видавець: М. Заячківський, Львів, улица Зиблікевича, число 34.

Рік заснована 1892.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНѢСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним Віросв. Митроп. і Преосв. Еп. Ординариатам всіх трех єпархій, обезпечає будинки, урядженє домашнє, скот, господарскі звари, вбіже в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкідливых огневи.

«Днѣстеръ» вступив в 6-тий рік своєї діяльності з збільшеними фондами гваранційними, котрих стан з двем 31-го грудня 1897 виносить:

Фонд резервовий	73.874 зр. 47 кр.	} 176.143 зр. 87 кр.
Резерва премій	52.269 „ 40 „	
Фонд основний	50.000 „ — „	

Виплачені шкоди до кінця 1897 року 430.100 зр. 42 кр. Тарифи «Днѣстра» дуже умірковані, услія обезпечень користні, а шкоди ліквідують ся безпроволочно. Поліси «Днѣстра» приймає Банк краєвий при позичках гіпотечних.

На житє можна обезпечитись через «Днѣстеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористнійші услія, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квіти в рускім язичі.

Товариство взаїмного кредиту «Днѣстеръ», стоваришене з обмеженою порукою, уділяє позички за оплатою 5 1/2% і 1% додатку на кошта адміністраційні за інтабуляцією або порукою двох відповідних ручителів, до сплати в ратах на 3 до 10 літ і приймає вкладки до опроцентования від членів третих осіб по 4 1/2%. Удїл членський виносить 25 зр., вписове 1 зр. Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в «Днѣстеръ». Інформації уділяє Дирекція листовно.

Зголошеня о удїленє агенцій в окрестностях і де нема близько агентів «Днѣстра», приймає ся.

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просьвіти»).

Всілякі КУПОНИ

вильосовані

цінні папери

виплачує без потручення провізії або коштів

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ Гіпотечного

Контора виміни і відділ депозитовий перенесені до льокалю партерового в будинку банковім.

Інформації і посередництво до закінчення обезпечень житєвих в найкористнійших комбінаціях

Позички для членів Тов. взаїмн. обезп. і взаїмн. кред. «Днѣстеръ» на 5 1/2% і 1% додатку на кошта адм.

Дмитро Затурский

поручає свою

робітню обуви мужескої, жіночої і для дітей

у Львові, улица Коперника ч. 5.

Виріб тревалий і елегантний. Ціни умірені. Замовлення з провінції залягоджує відворотною почтою.

140 49—140

Зміна льокалю.

Заложена фірма в року 1877-ім

Вольф Кавфман

перенесла ся з улицы Трибунальської ч. 1. на ул. Лукасіньского ч. 4. (площа Каструм), філія ул. Театральна 16.

Ново відкритий

СКЛАД МЕБЛІВ

також і випозичальня

заосмотрена в всілякі звари по чавши від найбогатших до найєромнійших. Цілі урядженя для покоїв до спаня, сальонів, ідалень і др. — Меблі оріхові, ольхові, чорні, також зелівні і глуті, зеркала і т. д.

Ціни низькі і сталі.

З поважанєм

В. Кавфман.

203 40—52 ул. Лукасіньского, ч. 1.

РОБІТНЯ СУКОНЬ ДАМСКИХ

Емілії Соколовскої

у Львові, Ринок ч. 29., 1. п.

приймає ласкаві замовлення і виконує їх густовно і по приступних цінах. 34-104 НАУКУ КРОЮ уділяє в осібних годинах. Замісцеві панночки приймає напоє шанє.

1000 туюк цигаретових за 1 зр. поручає фабрика туюк

АНТОНІНИ МАЗУРКЕВИЧ

у Львові, улица Галицька число 12.

Замавляючим 5.000 туюко паром опакowane і відсилка franco.

ГАРМОНІОМ

до науки сьніву церковного виготовляє спеціально парова фабрика інструментів

Івана Сливинського

у Львові, ул. Коперника ч. 16.

За порукою дає на рати. Прошу жадати ціни.

Іван Сливинський

фабрикант органів і гармоніом у Львові.

КАІНІТ.

З порученя Високого Соїму урядив Краєвий Заряд продажи соли

склади каїніту

в слідуєчих місцевостях: в Білій, Белзі, Бохні, Бродах, Бжеску, Березові, Ходорові, Хшанові, Дембці, Горлицях, Грибові, Ярославлі, Яслі, Яворові, Камінці Струмиловій, Кольбушовій, Кракові (Торговельний союз рільничих кружків ул. Піарска 4.), Кросні, Лимановій, Любачові, Львові (Торговельний союз для рільничих кружків і сільських скленів ул. Паньска 22), Ланьцуті, Мельци, Мостисках, Мисленичах, Новім Сончи, Олещицях, Перемишлі, Радехові, Раві, Рогатині, Розвадові, Ряшеві, Самборі, Сендзішові, Сінявій, Соколівці, Станиславові, Стрию, Тарноберегу, Тарнові, Вадовицях, Величці, Золочеві і Жидачеві.

Ті склади получені з краєвими заступництвами продажи соли і заосмотрені таблицями і краєвим гербом.

Склади обовязані продавати каїніт у всякій жаданій скількості, почавши від 1 сотн. метра і без всяких формальностей.

Вагонами доставляє каїніту без дочислюваня провізії краєве бюро спедиції соли і каїніту в Калуші.

Се бюро, а так само і Краєвий Заряд продажи соли у Львові подає на жаданє безплатно всякі виясненя, блянкети, карти замовлень і брошурку, обясняючу ужите каїніту. В тій брошурці подані також дати, з котрих кождий купуючий може без трудности сам обчислити, кільки буде єго коштувати жаданий каїніт. Такі брошурки можна також дістати в кождім Виділі повітовім.

Краєвий Заряд продажи соли (при Виділі краєвим) у Львові.

Вже появила ся з друку РУСКА КУХАРКА

або

Школа вареня по руски

містить 41 знаменитих зуп.

Всі печені, які тільки можливі: Волові, баранячі вєпрові і т. д.

Байцованє шинок, робленє знаменитих кпшок і ковбас і т. п.

Мучні і яєчні страви

Блини — Пизи і т. п.

Знамениті рускі пироги печені з сиром, капустою і т. п.

Робленє вкусного набїду і т. п.

Ціна 70 кр.

По надїсланю переказом 76 кр. висилає франко Друкарня народова Ст. Манецкого і Спілка, Львів. Готель Жоржа.

ІВАН ЯРИМОВИЧ

СКЛАД і РУКОДІЛЬНЯ

обуви мужескої, дамскої і для дітей

у Львові, площа Бернардинська число 10.

має честь повідомити отсим Ви. Публику, що виграбляє ОБУВЕ НЕПРОМАКАЮЧЕ власного винайденя, з всякого рода шкір, як: Обувє мужеске і дамске, також чоботи з холявами тревали, надмірно легкі і по цінах дуже приступних. — Також приймає до відновлення і направи Кальоші і Плащів кавчукові, всякі гумові приряди як також зельованя обуви кавчуком. — Всякі замісцеві замовлення виконує в можливо як найкоротшій часі. — Дякуючи за дотепершні ласкаві взгляди, і поручаючись на дальше, остаю з глубоким поважанєм

139 40—140

Іван Яримович.

Спеціалїст до направи кальошів і плащів кавчукових.